

Asia și Africa, așa cum a fost ea formulată pentru prima dată tot de greci ca Thales, Pitagora și Euclid.

În ce privește misiunea providențială a Romei, aceasta a realizat unitatea politică a lumii civilizate, a elaborat noțiunile fundamentale ale dreptului, ceea ce a făcut posibilă răspândirea creștinismului în toată lumea civilizată.

Misiunea celor trei popoare care au pregătit venirea în lume a Mântuitorului apare în inscripția de pe crucea lui Isus: această inscripție era scrisă în latinește, grecește și evreiește.

"De ce Dumnezeu nu l-a împiedicat pe primul om să păcătuiască?" Sfântul Leon cel Mare răspunde: *"Harul inefabil al lui Cristos ne-a dat bunuri mai mari decât cele de care ne-a lipsit invidia diavolului".* Iar Sfântul Toma de Aquino adaugă: *"Nimic nu se împotrivesc ca natura umană să fi fost destinată unui scop mai înalt după păcat. Căci Dumnezeu permite să existe rele spre a scoate din ele un bine mai mare".* De aici cuvântul Sfântului Pavel: *"Unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult"* (Rom 6, 20). Iar cântarea *Exultet* (vestirea Paștelui): *"O, fericită vină care ne-ai meritat un atare Mântuitor!"*

(din noul *Catehism al Bisericii Catolice*)

Fiul lui Dumnezeu ia trup omenesc (vezi lectura 1)

Unirea ipostatică

Isus Cristos este fundamentul credinței creștine. Biserica întotdeauna a crezut că El este Dumnezeu adevărat și om adevărat.

Evangheliile îl prezintă pe Isus comportându-se ca un om adevărat: mănâncă, muncește, doarme, crește, merge pe drum, se cutremură, plânge, moare. În același timp se comportă ca un Dumnezeu: învață cu autoritate absolută, proorocește, săvârșește minuni, iartă păcatele. Evanghelistul Ioan scrie că nu o dată *"evreii căutau să-l omoare nu numai pentru că nu respecta sâmbăta, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl său și se făcea astfel deopotrivă cu Dumnezeu"* (In 5, 18). *"Iudeii i-au răspuns: — Nu pentru o lucrare bună aruncăm noi în tine, ci pentru blasfemie și pentru că tu, care ești un om, te faci Dumnezeu"* (In 10, 33).

În fața Sinedriului și a marelui preot, Isus a mărturisit deschis că este Fiul lui Dumnezeu. Pentru acest motiv a fost condamnat la moarte.

În Isus Cristos sunt două naturi: natura divină și natura umană,

ambele unite într-o singură persoană: Persoana divină. Această unire a celor două naturi în Persoana divină se numește *unire ipostatică* (de la cuvântul grecesc ὑπόστασις [hypostasis] care înseamnă "persoană"). E vorba nu de o unire întâmplătoare, accidentală, ci de o unire substanțială. De pildă elevii unei școli sunt uniți între ei prin faptul că urmează un anumit tip de învățământ și urmăresc același scop. Sau un mănunchi de nuiele sunt unite între ele prin faptul că ocupă același loc. Acestea sunt uniri accidentale, pentru motive care nu țin de natura elevilor sau a nuielelor. Dar, de pildă, unirea care există între ramurile unui copac este mult mai profundă: ea rezultă din însăși natura copacului. De aceea spunem că unirea dintre ramuri este o unire substanțială. La fel diferitele membre sau părți ale trupului omenesc au între ele o unire substanțială. Tot așa unirea celor două naturi ale lui Cristos nu e o simplă alăturare, ci este o unire substanțială.

Dar, așa cum la un om tot ce fac mintea, voința, mâna, piciorul sau o altă parte a trupului este atribuit persoanei umane astfel încât omul în întregime este răsplătit sau pedepsit, la fel tot ce a săvârșit Isus Cristos cu natura sa omenească trebuie atribuit persoanei sale unice, care este persoana dumnezeiască. Ca atare, toate faptele sale omenești capătă însușiri divine: devin veșnice, infinite etc. Datorită unirii ipostatice se poate spune foarte bine că un Dumnezeu se naște, plânge, îndură foame și sete, este biciuit și moare. Și pentru același motiv trupul lui Isus sau o parte din el: inima, fața, rănilor etc., merită cult de adorație așa cum i se cuvine lui Dumnezeu, căci acest cult nu este adresat unei persoane umane, ci persoanei divine a lui Isus Cristos.

Unirea naturii divine și a celei umane în unica persoană divină este o unire unică, misterioasă, neînțeleasă de mintea omenească. E un mister pe care îl acceptăm prin credință deoarece ne-a fost revelat de Dumnezeu.

Erezii referitoare la Isus Cristos

Erezii cu privire la Isus Cristos au apărut de la început în creștinism și ele se datorează încercării și pretenției minții omenești de a înțelege totul, eliminând astfel misterul. "*Unii, scrie Sfântul Papă Leon cel Mare, atribuie Fiului lui Dumnezeu o natură umană trunchiată, alții, dimpotrivă, o natură dumnezeiască împușinată*".

Cea mai importantă erezie, arianismul, neagă dumnezeirea lui Isus Cristos. Arius îl considera pe Cristos o creatură, un om excepțional, un

supraom, dar nu Dumnezeu. Arius a fost condamnat la Conciliul din Niceea (325). Cu toate acestea erezia lui e prezentă și astăzi în lume. Mulți îl consideră pe Cristos ca fiind un om excepțional, un profet, un înțelept, un întemeietor de religie, așa cum îl consideră și musulmanii, dar nu îl recunosc drept Dumnezeu. Evident că acela care nu crede în dumnezeirea lui Isus Cristos nu se poate considera creștin. Fără îndoială că cel ce neagă divinitatea lui Cristos lovește și în omul Cristos. Cum poate fi Cristos un om perfect, excepțional, extraordinar dacă a afirmat că este Dumnezeu și totuși nu este? Ar fi un impostor sau un paranoic.

O erezie asemănătoare este aceea a adopționismului. Adopționiștii susțin că Isus a fost un simplu om pe care Dumnezeu la un moment dat l-a adoptat de fiu al său, îndumnezeindu-l. Credința creștină corectă mărturisește că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu născut din Tatăl din veșnicie și născut în timp din Fecioara Maria.

Dar există și erezia contrară, care neagă natura umană în Isus Cristos. Astfel, chiar în primele veacuri doceții (de la grecescul $\delta\omicron\kappa\epsilon\omega$ [*dokeo*] care înseamnă "a apărea") afirmau că Isus nu a fost cu adevărat om, ci natura lui umană a fost doar o aparență de om cu care Dumnezeu s-a manifestat în lume.

În secolul al V-lea, Eutyches a negat cu desăvârșire natura umană a lui Isus Cristos susținând că el este numai Dumnezeu și nu om. Erezia lui, numită *monofizism* (de la $\phi\upsilon\sigma\iota\varsigma$ [*physis*] care înseamnă "fire", adică o singură fire, cea divină) a fost condamnată la Conciliul din Calcedon (451).

Un alt eretic, Nestorius, susținea că în Isus Cristos sunt două persoane: o persoană umană și o persoană divină. Maica Domnului a născut, afirma el, numai persoana umană a lui Cristos, de aceea nu poate fi numită mamă a lui Dumnezeu. Nestorianismul a fost condamnat la Conciliul din Efes (431).

Merită să fie menționată și erezia monothelismului ($\theta\epsilon\lambda\omega$ [*thelo*] în limba greacă înseamnă "a voi"), care trunchia natura umană a lui Cristos negându-i voința și susținând că în Cristos există o singură voință: cea divină.

Un alt eretic, Apolinariu, susținea că natura umană a lui Isus era formată numai din trup, dar nu și din suflet. Monotheliții ca și Apolinariu nesocoteau învățătura Sfintei Scripturi care spune că Isus Cristos s-a făcut în toate asemănător nouă, afară de păcat (*Evr* 4, 15).